

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Cucerescu)

Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (N. Vascan, I. Țurcan, E. Palanciuc)

Instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție (I. Sîrcu, D. Visternicean, N. Craiu, D. Mardari, G. Stratulat)

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Societatea Comercială “Biluxtrans”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională
„Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva Societății Comerciale
“Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda Cornel cu privire la încasarea
despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție prin care a fost
respins recursul declarat de Societatea Comercială “Biluxtrans” Societate cu Răspundere
Limitată și a fost menținută decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 ianuarie 2013, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de
Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale
“Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda Cornel cu privire la încasarea
despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 14 octombrie 2010, în mun. Chișinău, a avut loc
accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX,
aflat în posesia SRL „Biluxtrans”, condus de către Guranda Cornel și autovehiculul de
model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX, condus de Sprincean Ion.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 14 octombrie 2010, vinovat
de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Guranda Cornel, conducător al
automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, care la momentul producerii
accidentului rutier nu deținea polița de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru
pagube produse de autovehicule.

Reclamantul a mai indicat că, potrivit art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22
decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube
produse de autovehicule, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în

care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14.

La 27 iulie 2012, reprezentantul lui Sprincean Ion, Dodon Sergiu, s-a adresat către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu o cerere de despăgubire a prejudiciului cauzat autovehiculului de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX ca urmare a accidentului produs la 14 octombrie 2010, care, conform raportului de evaluare nr. XXXXX din 27 octombrie 2011, efectuat de către expertul SRL „Exauto Plus” a fost estimat la suma de 303 621,12 lei.

Ulterior, în corespundere cu prevederile art. 20 alin. (5) și art. 33 alin.(1) și (3) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a achitat, conform ordinul de plată din 25 septembrie 2012, ca administrator al fondului de protecției al victimelor străzii, persoanei păgubite Sprincean Ion suma de 226 215, 84 lei.

A indicat că, în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

Conform alin (3) al aceluiași articol fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Mai mult, potrivit art. 1410 alin. (1) și (2) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Reclamantul a mai specificat că, SRL „Biluxtrans”, fiind posesorul automobilului „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX este responsabil pentru repararea prejudiciului cauzat ca urmare a accidentului rutier menționat.

A mai precizat reclamantul că, din motiv că SRL „Biluxtrans” a ignorat prevederile art. 4 ale Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, a fost constrâns în corespundere cu art. 33 alin. (3) din Legea supra

enunțată, să achite persoanei păgubite, din Fondul Protecției Victimelor Străzii, pe care îl administrează, despăgubirea.

În susținerea acțiunii a invocat reclamantul și prevederile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, potrivit căruia persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesiune autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Conform art. 33 alin. (8) din aceeași Lege, în vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Mai mult, conform pct. 35 și 36 al Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009 “cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii”, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra: a) persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită; b) asiguratorului de răspundere civilă auto internă al persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, identificat în procesul investigațiilor ulterioare plății despăgubirii de asigurare.

Persoana sau persoanele răspunzătoare pentru cauzarea prejudiciului au obligația să ramburseze în Fond despăgubirea achitată persoanei păgubite, inclusiv să ramburseze Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule și cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire.

Astfel, cu referire la cele expuse, opinează reclamantul că din data achitării despăgubirii persoanei păgubite, consideră că a obținut dreptul de a înainta împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel, prezenta acțiune.

În acest context la 08 octombrie 2012 și 03 decembrie 2012 a expediat în adresa SC “Biluxtrans” SRL și a lui Guranda Cornel cererile nr. 01-1664/12 și nr. 01-2003/12 privind restituirea sumei de 226 215, 84 de lei, care însă nu au fost satisfăcute.

Își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 33 alin. (8) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 1415 Cod civil și art. 5, 38, 94, 166 și 167 din Codul de procedură civilă.

Cere reclamantul încasarea în mod solidar din contul SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul său a sumei de 226 215,84 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013, acțiunea a fost admisă integral, s-a încasat în mod solidar de la SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule prejudiciul material în sumă 226 215,84 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 6786,47 și 6000 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 239 002, 31 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013 și 04 noiembrie 2014, SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, cererea de apel declarată de SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan, a fost restituită ca fiind semnată și depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 18 februarie 2015, a fost admis recursul declarat de SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014 și remisă cauza la spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de la faza primirii cererii de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat de SC “Biluxtrans” SRL, casată hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013, și dispusă remiterea cauzei la rejudecare în fond în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Prin încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 09 martie 2016, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu din partea pârâtului Belskii Nicolae.

Ulterior la 09 august 2017, Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat încasarea în mod solidar, în ordine de regres din contul SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul sau a despăgubirii de asigurare în mărime de 214 899, 18 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și a cheltuielilor de judecată alcătuite din taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 852, 31 lei și cheltuieli de judecare a pricinii sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 13 375 lei.

Prin hotărârea din 16 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Guranda Cornel, în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 214 899, 18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10852,31 lei cu titlu de taxă de stat și 5000 cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău din, a fost admis apelul declarat de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, casată hotărârea din 16 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul SC “Biluxtrans” SRL în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 214 899,18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei, taxa de stat achitată

la depunerea acțiunii în mărime de 10 852,31 lei și suma de 13 375 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 21 februarie 2018, SC “Biluxtrans” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017.

Prin decizia 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de SC “Biluxtrans” SRL și s-a menținut decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 iunie 2018 SC “Biluxtrans” SRL a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs, cu remiterea cauzei la rejudecare.

SC “Biluxtrans” SRL, în motivarea cererii de revizuire a invocat dezacordul cu decizia din 16 mai 2018, menționând că ulterior examinării cauzei în instanța de recurs i-a devenit cunoscut faptul că la momentul despăgubirii Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, i-au fost prezentate acte întocmite și semnate de Guranda Cornel.

Astfel, potrivit copiei actului de identitate Guranda Pavel s-a angajat să achite diferența de bani apărută în urma achitării despăgubirii de asigurare, obligându-se să o achite până la data de 14 noiembrie 2010.

Or, acest înscris demonstrează că intimatul Guranda Cornel, în calitate de subiect de drept, avea în exploatare mijlocul de transport, având în consecință și obligația de reparare a prejudiciului cauzat prin angajamentul propriu.

Deci, SC “Biluxtrans” SRL, nu este responsabilă de fapta terțului și nici nu există temeiuri de a susține existența obligațiilor solidare.

Ca temei de drept, revizuentul a indicat prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Respectiv, consideră revizuentul că prin decizia contestată, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în conformitate cu art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de SC “Biluxtrans” SRL neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Revizuenta în cererea de revizuire a indicat dezacordul cu decizia instanței de recurs, invocând că ulterior emiterii acesteia i-a devenit cunoscut faptul că la momentul

despăgubirii Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, i-au fost prezentate acte întocmite și semnate de Guranda Cornel.

Astfel, potrivit copieii actului de identitate Guranda Pavel s-a angajat să achite diferența de bani apărută în urma achitării despăgubirii de asigurare, obligându-se să o achite până la data de 14 noiembrie 2010.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Din sensul acestei norme de drept rezultă că circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii nu erau cunoscute revizientului anterior, dar existau la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, iar revizientul trebuie să dovedească că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Contrar normelor de drept citate, SC “Biluxtrans” SRL nu a indicat în cererea de revizuire circumstanțele sau fapte esențiale, care nu au fost cunoscute revizientului, dar existau la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă și nu a prezentat careva probe în acest sens.

Efectiv, revizientul nu a invocat și probat identificarea unei circumstanțe noi, care nu a fost cunoscută la judecarea anterioară a pricinii civile și care să aibă putere decisivă de a anula o hotărâre judecătorească.

Or, pentru admiterea cererii de revizuire, nu este suficientă doar invocarea conținutului art. 449 CPC dar, mai este necesar să se și probeze acest fapt, prin prezentarea unor probe concludente și pertinente care să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile și să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Totodată, ca condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi, apărute după pronunțarea hotărârii.

Așadar, ținând cont de faptul că temeiul revizuirii nu a fost confirmat, cererea de revizuire depusă de SC “Biluxtrans” SRL nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) CPC și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, soluție ce nu va admite încălcarea principiului siguranței raporturilor juridice, care este unul din elementele fundamentale ale supremației dreptului.

Instanța de revizuire relevă că revizuirea este definită ca fiind acea cale de atac prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reluarea judecării cauzei cu respectarea principiilor fundamentale ale unui proces echitabil.

A se reține că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, inter alia, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Brumărescu v. România, nr. 28342/95, § 61-62 și Roșca v. Moldova, nr.6267/02, §24-25, Riabîh v. Rusia, § 52).

Prin urmare, simpla invocare de către Eugenia Cernolev a încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 al Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale nu relevă prin prisma art. 449 al Codului de procedură civilă careva temeuri legale, ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Colegiul precizează că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Examinând argumentele cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție le apreciază drept irelevante și lipsite de contextul pertinent inițierii procedurii de revizuire, or acestea de fapt, nu sunt susținute prin nici un fel de probe indubitabile în sensul prevăzut de art.449 al Codului de procedură civilă și ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire declarată de către SC “Biluxtrans” SRL ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b), art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea Comercială “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată, împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva Societății Comerciale “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat